

PERGALĖ

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

ZARASAI
1955 m.
liepos
8
PENKTADIENIS
Nr.80(1198)
Kaina 15 kap.

Numerojė:

Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijoje. Dėl kukurūzų pasėlių priežiūros—1 pusl.
2. V. VOZGILEVIČIUS. Padidinsime kiaulienos gamybą—2 pusl.
3. E. KARALIUN. Visuomeninė gyvulininkystė—pakilime—2 pusl.

4. A. SURIKOVAS, V. VAINIUS. Argi taip reikia kovoti už karvių produktyvumo pakėlimą?—3 pusl.
5. G. ARISTOVAS. Visatos sandaras—4 pusl.
6. Žintos iš užsienio—4 pusl.

Lietuvos TSR Ministrų Taryboje
ir Lietuvos KP Centro Komitete

Dėl pasiruošimo žiemkenčių kultūrų sėjai respublikos kolūkiuose

Lietuvos TSR Ministrų Taryba ir Lietuvos KP Centro Komitetas, apsarstę pasiruošimo žieminių kultūrų sėjai respublikos kolūkiuose eigą, pažymėjo, kad savalaikis pūdyimų suarimas ir įdirbimas turi lemiamą reikšmę kovoje už gausų žieminių kultūrų derlių. Tuo tarpu daugelyje rajonų partijos rajonų komitetai, rajonų vykdomieji komitetai, MTS direktoriai neskiria pakankamo dėmesio šių darbų atlikimui laiku, lėtai įjungia traktorius ir arklius į pūdyimų arimą.

Trakų, Eišiškių, Kalvarijos, Kelmės, Užvenčio rajonų kolūkiai ir MTS, daugumoje baigę vasarinių kultūrų sėją, nepradėjo arbi pūdyimus. Šie darbai lėtai vyksta Pabradės, Šakių, Pandėlio, Ariogalos ir eilės kitų rajonų kolūkiuose. Viena iš pagrindinių priežasčių, kad daugelyje kolūkių užvilkinamas pūdyimų arimas, yra žalinga tendencija naudoti pūdyimus gyvulinams ganyti.

Alytaus rajono „Raudonųjų“ ir „Volungės“ kolūkiuose, eilėje kitų rajonų kolūkių yra pūdyimų arimo agrotechnikos pažeidimo faktai: negilus arimas, atotrūkis tarp arimo bei akėjimo ir t. t. Daugelyje kolūkių neskiriama reikiamo dėmesio pūdyimų pataršimui mėšlu, durpėmis bei kalkinėmis trąšomis. Eilės MTS specialistai vis dar netapo šių priemonių vykdomo organizatoriais ir neteikia kolūkiams pakankamos praktinės pagalbos.

Lietuvos TSR Ministrų Taryba ir Lietuvos KP Centro Komitetas įpareigojo Žemės ūkio ministeriją, rajonų vykdomuosius komitetus, partijos rajonų komitetus ir MTS direktorius imtis reikalingų priemonių, kurios užtikrintų grynųjų pūdyimų suarimą kuo trumpiausiu laiku ir jų laikymą švariais nuo piktžolių ir puriais. Tam tikslui reikia:

įjungti į pūdyimų arimą maksimalų skaičių traktorių, atsipalaidavusių nuo sėjos darbų, o taip pat kolūkių darbinį arklių;

užtikrinti, kad kiekviename kolūkyje ir kiekvienoje MTS zonoje, būtų sudaryti pūdyimų arimo bei įdirbimo darbų atlikimo grafikai ir kad traktorinėms bei laukininkystės brigadoms būtų duodamos kiekvienai dienai pūdyimų suarimo ir įdirbimo užduotys,

įvedant nuolatinę grafiko vykdymo ir darbo kokybės kontrolę;

kad būtų išvengta dirvos įmirkimo, ruošiant pūdyimus žieminių kultūrų sėjai arti siauromis užuogonomis, 8,5—9 m pločio; griežtai tikrinti, kad traktoriais nebūtų apgadunami grioviai ir vagos; pasėjus žiemines kultūras, jas vagoti, būtinai išvedant vagas į griovius;

užtikrinti, kad pūdymai būtų laikomi švarūs nuo piktžolių, kultivuoiant ir tuo pat metu akėjant, o taip pat įdirbant juos sluoksniu būdu; organizuoti savalaikį pūdymuose pasėlių kultūrų, o taip pat kultūrų nepūdyminiuose sklypuose nuėmimą, kad jų arimas būtų baigtas ne vėliau kaip dvi-trys savaitės iki žieminių kultūrų sėjimo pradžios.

Šalia pūdyimų įdirbimo, Žemės ūkio ministerija, rajonų vykdomieji komitetai, Lietuvos KP rajonų komitetai ir MTS direktoriai privalo užtikrinti, kad būtų imtasi kitų ypatingai svarbių priemonių, kad būtų laiku ir aukšta kokybe pasiruošta žiemkenčių sėjai šiais metais:

išvežti į pūdyimus ir pataršti juos maksimaliu kiekiu mėšlo-durpių ir mineralinių trąšų mišinio, o taip pat kalkinių medžiagų;

imtis priemonių kiekvienam kolūkiui aprūpinti žieminių kultūrų sėkla tokiais kiekiais, kokie reikalingi žiemkenčių sėjos planui įvykdyti, visų pirma supilant sėklos fondus iki prasidedant grūdų pristatymui valstybei: sėkla turi būti supilama atsizvelgiant į maksimalų žiemkenčių (kviečių, rugių ir žieminių vikių) sėjos ploto padidinimą;

kad būtų toliau išplėsti žieminių kultūrų veislinių pasėlių plotai, neleisti veislinės sėklos nuasmeninimo kūlimo metu, o taip pat numatyti veislinės sėklos pakėtimą tarp kolūkių ir tarp tarybinių ūkių, kurie neturi pakankamo kiekio žieminių kultūrų veislinių pasėlių.

Lietuvos TSR Ministrų Taryba ir Lietuvos KP Centro Komitetas įspėjo rajonų vykdomuosius komitetus, partijos rajonų komitetus ir MTS direktorius, kad jie yra atsakingi už savalaikį ir aukštą kokybę pasiruošimą žieminių kultūrų sėjai. (ELTA).

Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijoje

Dėl kukurūzų pasėlių priežiūros

Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijos kolegija, apsarstę klausimą dėl kukurūzų pasėlių priežiūros eigos, pažymėjo, kad eilė MTS ir kolūkių teisingai įvertino kukurūzų reikšmę ir vaidmenį stiprinant gyvulininkystės pašarų bazę ir organizavo savalaikę bei gerą pasėlių priežiūrą ir jų papildomą tręšimą mineralinėmis trąšomis.

Eišiškių rajono M. Melnikaitės vardo, Naumiesčio rajono „Arminių“, Veisiejų rajono „Pergalės“, Utenos rajono „Kuktiškių“, Kaišiadorių rajono „Tiesos“ ir eilėje kitų kolūkių laiku pasėliai nuakėti prieš sudygstant ir po sudygimo, augalai prarentinti ir persodinti arba įsėtos sėklos į tuščius lizdus, išpurenti tarpueiliai. Dėl to kukurūzų sklypai čia yra purūs ir išravėti nuo piktžolių. Kukurūzai ėmė sparčiai augti.

Kartu su tuo daugelyje rajonų kolūkių pirmininkai, MTS direktoriai ir specialistai, o taip pat žemės ūkio specialistai, dirbantieji kolūkiuose, nepakankamai įvertina tą didžiulę reikšmę, kurią turi kukurūzų pasėlių savalaikė priežiūra.

Nerūpestingos priežiūros šios kultūros pasėlius pavyzdžiu gali būti Pagėgių rajono Molotovo vardo kolūkis (pirmininkas drg. Dargužas, Pagėgių MTS vyriausiasis agronomas drg. Putnikienė). Esant pakankamam skaičiui arklinių kultivatorių, kukurūzų pasėlių priežiūra čia neorganizuota, daugelis sklypų, kur kukurūzai gerai sudygę, labai apaugę piktžolėmis.

Tokia pat nepakenčiama padėtis susidarė Vievio rajono „Tarybų Lietuvos“, Jonavos rajono Vorosilovo vardo, Pakruojo rajono „I šviesią ateitį“ ir „Lygumų“, Ignalinos rajono „Naujo kelio“, Širvintų rajono „Vilijos“ ir „Paryžiaus Komunos“, Telšių rajono „Masčio“ ir „Tarybų Lietuvos“, Vabalninko rajono „Žalgirio“ ir daugelyje kitų kolūkių, kur mėnesį laiko visiškai nebuvo prižiūrėti kukurūzų pasėliai. Atskiruose sklypuose susidarė kieta pluta, o dėl to daigai negalėjo prasikalti ir žuvo.

Klaipėdos rajono „Pergalės“ kolūkis (pirmininkas drg. Jakimavičius) pasėjo kukurūzus 68 hektarų plote, užėmęs jais geriausią žemę, bet neorganizavo pasėlių priežiūros. Geri kukurūzų daigai apaugo svėrėmis. Tarpueiliai įdirbti tik nedideliame plote. Pasėliai papildomai nepatęsti, per tankūs lizdai neišretinti ir daigai neatsodinti į tuščius lizdus įdirbtame plote. Kukurūzų pasėlių tarpueiliams įdirbti panaudojama tik viena pora arklių. Klaipėdos MTS (direktorius drg. Sakalauskas, vyriausiasis agronomas drg. Veretenikova) nepadarė kolūkiui organizuoti kukurūzų priežiūros ir visiškai nepanaudoja savo technikos pasėlių tarpueilių įdirbimui.

Tokia kolūkių pirmininkų, MTS direktorių ir specialistų pažiūra į pasėlių priežiūrą nepakenčiama ir sudaro grėsmę kukurūzų derliui, pakerta gyvulininkystės pašarų bazę. Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijos kolegija įpareigojo MTS direktorius:

per tris dienas vadovaujančių darbuotojų ir MTS specialistų jėgomis patikrinti pasėlių būklę visuose kolūkiuose kiekviename sklype ir imtis skubių priemonių atskleistoms trūkumams likviduoti;

visur sustiprinti grandis ir užtikrinti jų darnų darbą prižiūrint kukurūzų pasėlius, išskirti joms pasėlių priežiūros laikotarpiui papildomai reikiamą skaičių kolūkiečių ir traukiamosios jėgos tam, kad nė vienas kukurūzų pasėlių sklypas neliktų be priežiūros. Pasėliams prižiūrėti reikia pritraukti maksimalų skaičių kolūkiečių, visus MTS darbininkus ir tarnautojus bei jų šeimų narius, priskiriant kiekvienam iš jų ne mažiau kaip 0,25 hektaro kukurūzų pasėlių;

maksimaliai išnaudoti MTS techniką pasėlių tarpueilių įdirbimui per visą dieną, siekiant, kad būtų įvykdomos ir vėlesnias nustatytos išdirbio normos atliekant pasėlių priežiūrą;

pilninauti panaudoti pasėlių priežiūrai visus kolūkių arklinius kultivatorius ir padėti kolūkiams įsigyti papil-

domą kiekį arklinių parentuvų;

visur, prieš pasirodant trims kukurūzų lapeliams, praktikuoti vėlyvosios sėjos sklypuose pasėlių akėjimą; sklypuose, kur augalai pasiekė 15 ir daugiau centimetrų aukštį, pradėti parenti tarpueilius arkliais ir traktoriniais kultivatoriais dviem kryptimis, būtinai rankomis išravint lizdus. Parenti pagal reikalą, bet ne mažiau kaip tris kartus. Tuo atveju, jeigu labai apžėlusios eilutės matomos neaiškiai, kas apsunkina kultivatorių panaudojimą, praktikuoti piktžolių ravėjimą rankomis lizduose prieš tarpueilių įdirbimą;

pasirodžius 3—4 lapeliams, būtinai praretinti, palikus kiekviename lizde po 2 stipriausius augalus. Kartu organizuoti augalų atsodinimą arba sėklų išsėjimą į tuščius lizdus. Atsodinimui panaudoti augalus, išrautus iš tankių lizdų, o taip pat iš sklypų, kur iš naujo sėjama dėl labai retų daigų. Pasėtu kukurūzų žaliajam pašarui retinti nereikia;

visur organizuoti kukurūzų papildomą tręšimą mineralinėmis trąšomis, ypač azotinėmis, organiniais mineraliniais mišiniais, o sklypuose, esančiuose netoli tvartų, — srutomis, stengiantis papildomai tręšti tuo pačiu metu, kai purenami tarpueiliai arba ravimi lizdai;

pasirodžius šoninėms kukurūzų ataugoms, siekiant padidinti burbuolių derlių, nugenėti jas; reikia pasėliai aiškinti kolūkiečiams ir mechanizatoriams paskatinimo priemonės už gausaus kukurūzų derliaus išauginimą;

įvesti sistemingą kontrolę tam, kaip MTS specialistai dirba kolūkiuose, nes jie yra įpareigoti organizuoti žemės ūkio kultūrų ir visų pirma kukurūzų pasėlių priežiūrą.

Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijos kolegija įspėjo MTS direktorius ir specialistus, kad jiems tenka asmeninė atsakomybė už savalaikę ir kokybinę kukurūzų pasėlių priežiūrą, kuri yra svarbiausias etapas kovoje už gausų šios kultūros derlių.

(ELTA).

Už tris žaliosios kukurūzų masės derlius per metus

Batumio rajono Molotovo vardo kolūkyje pradėjo valyti hibridinių kukurūzų stiebus. Kukurūzus išvedė agronomas A. Džorbenadzė. Stiebai puikiai išsikerojo ir pasiekė 2—2,5 metro. Stiebai yra naudojami žaliajam gyvulininkystės pašarui. Žaliosios ma-

sės derlius, skaičiuojant vienam hektarui, sudaro 60 tonų.

Žaliosios masės piūtis atliekama bandymų tikslais. Agronomas Džorbenadzė užsibrėžė tikslą gauti į metus tris žaliosios kukurūzų masės derlius. Nuvalytuose

sklypuose iš karto sėjami kukurūzai, kad spėtų žaliajam masę nuvalyti vasaros pabaigoje ir pasėti trečią kartą. Tokiu būdu tikimasi gauti šilto ir drėgno Juodosios jūros pakrantės klimato sąlygomis trečią žaliosios masės derlių. (TASS—ELTA).

Už priešlaikinį perspektyvinių planų įvykdymą

Padidinsime kiaulienos gamybą

Man teko dalyvauti Lietuvos, Latvijos ir Estijos TSR Žemės ūkio darbuotojų pasitarime Rygoje. Daug ko pasimokiau šiame pasitarime, daug ko sužinojau. Klausydamasis šalies žemės ūkio pirmūnų kalbų, TSKP Centro Komiteto sekretoriaus drg. N. S. Chruščiovo kalbos, aš akivaizdžiai pamačiau, kiek daug dar neišnaudotų galimybių yra ir mūsų kolūkyje, kaip greit mes galime pakelti visas ūkio šakas.

Ypatingai didelės mūsų galimybės vystyti kiaulininkystę. Ši ūkio šaka labai greit gali duoti kolūkiui dideles pajamas, juo labiau, kad kiaulininkystei vystyti pas mus yra visos sąlygos.

Bet iki šiol, reikia prisipažinti, kiaulininkystė dar buvo pas mus apleista šaka. Negalima sakyti, kad mūsų kolūkyje blogos kiaulės, kad mažai gauname paršelių. Ne. Antai pernai iš kiekvienos 37 motininių kiaulių gavome vidutiniškai po 16 paršelių. Motininės kiaulės apsisparšiuoja 2 kartus per metus. O vis dėlto kiaulienos pernai realizavome tik 55 centnerius, iš kiaulių ūkio gavome vos 63 tūkstančius rublių pajamų.

Tokių menkų pajamų iš kiaulininkystės priežastis ta, kad mes nepenėjome kiaulių, o realizuodavome mažus

paršelius. 1954 metais mes atpenėjome vos 25 bekonus, tuo tarpu kai pardavėme apie 400 mažų paršelių. Tik 22 bekonus palikome atpenėjimui ir atpenėjome per pirmą šių metų pusę.

Neišnaudojome mes savo galimybių todėl, kad neturėjome pakankamai pašarų. O antra priežastis, kad mes orientavomės vien į koncentratą ir bulves, beveik nenaudodami kiaulių penėjimui žaliojo pašaro.

Atsižvelgdami į šias klaidas, mes dabar imamės visų priemonių, kad žymiai padidintume kiaulienos gamybą ir jau per artimiausius 2-3 metus įvykdytume tuos rodiklius, kurie numatyti mūsų perspektyviniame plane 1960 metams.

Svarbiausią dėmesį atkreipėme į pašarų bazės sudarymą. Šiemet mes pasėjome apie 100 hektarų kukurūzų, 10 hektarų plotą apšodiname pašariniais šakniavaisiais, 46 ha—bulvėmis, kurių didelę dalį paskirsime kiaulių šėrimui.

Mes numatėme visus gautamus paršelius statyti bekoniniam atpenėjimui. Šiomis dienomis pastatėme atpenėjimui 30 kiaulių. Greitu laiku prasidės vasarinis motininių kiaulių paršlavimas. Gausime apie 200 paršelių, kuriuos visus paliksime atpenėjimui.

Tam, kad vasaros metu iki minimumo sumažintume koncentratų išlaidas, prie kiaulių fermos organizavome žaliąjį konvejerį. Žaliajam pašarui 'rimis terminais pasėjome 6,5 ha mišinio, išskyrėme 1 ha doobilų, prie fermų pasodino 2 ha daržovių. Žaliojo konvejerio panaudojimas leis mums pigiai penėti bekonines kiaules. Mes pasieksime, kad jau šiais metais kiaulienos gamyba padidės 2-2,5 karto. Sekančiais metais, paskirdami atpenėjimui visus gautamus paršelius, pasieksime, kad kiekvienam 100 ha dirbamos žemės gautume po 20 centnerių kiaulienos.

Tolesnis kiaulių ūkio vystymas negalimas be gerų patalpų fermai. Šiuo metu mes užbaigiame paskutiniuosius 300 vietų talpos tipinės kiaulidės statybos darbus. Iki rugsėjo mėnesio įrengsime prie kiaulidės tipinę virtuvę ir perkelsime kiaules į naujas patalpas. Sekančių metų vasarą prie kiaulidės įrengsime stovyklą, išskirsime ganyklas.

Kiaulienos gamybos padidinimas žymiai pakels kolūkio ekonomiką, padidins kolūkiečių darbdienio svaramą.

V. Vozgilevičius
Kalininio vardo kolūkio pirmininkas

Rajoniniame pramkombinate

Rajoninio pramkombinato kolektyvas, stekdamas naujais laimėjimais atžymėti didžiąją mūsų tautos šventę—Tarybų Lietuvos 15-ąsias metines, spartina darbo tempus. Visose gamybos šakose pramkombinato kolektyvas sėkmingai įvykdė pusemetinį gamybinių

planą. Prekinės produkcijos šešių mėnesių planas viršytas 4 proc.

Gerai dirba atskirų dirbtuvių bei įmonių kolektyvai. Zarasų ir Grybiškių plytinės pusmečio gamybinių planų įvykdė 110 proc., Apkartų kalkinės darbininkai — 122

proc. Pramkombinato siuvelylos kolektyvas taip pat žymiai viršijo gamybinių 6 mėnesių darbo užduotį. Kasdien viršija užduotis geriausieji siuvėjai A. Pupeikis, Kudrickas ir kt.

V. Pranskūnas

Lenktyniaujančio su mumis Latvijos TSR Grivos rajono kolūkiuose

Visuomeninė gyvulininkystė—pakilime

TSKP CK sausio Plenumas davė kaimo darbo žmonėms plačią kovos už visuomeninės gyvulininkystės smarkų pakilimą ir jos produktyvumo augimą programą. Vykdydami partijos nurodymus, „Zaria“ žemės ūkio artelės nariai sėkmingai paverčia gyvulininkystę svarbiausia ūkio šaka.

Praėjusiais metais mūsų kolūkis gavo du milijonus rublių pajamų. Beveik pusė visų kolūkio pajamų buvo gauta iš gyvulininkystės. Tai leido daryti dideles investicijas į kapitalinę gyvulininkystės miestelio statybą. Šalia nesenai pastatytų dviejų tipinių karvių, veršidės, kiaulidės, avidės, Petro Stankevičiaus vadovaujama statybinė brigada vis didėjančiais tempais vykdo dar vienos karvių dės ir arklidės statybą. Taip pat baigiama įrengti naują patalpą kiaulių fermai.

Daug dėmesio skiriame daug darbo reikalaujančių procesų mechanizavimui. Taboro MTS mechanizatorių pa-

Laiškai iš Grivos rajono galba visos fermos pas mus elektrifikuotos, aprūpintos kabamaisiais keliais, vandentiekio, pašarui ruošti ir paduoti mechanizmais. Gyvulininkystės miestelyje veikia 20 elektromotorių, kurie varo dešimtis įvairių mašinų.

Svarbiausia gyvulių produktyvumo augimo sąlyga yra, kaip žinoma, tvirta pašarų bazė. Praėjusiais metais pašarų buvo pakankamai, bet didesnė jo dalis buvo piršta iš kitur, o tam buvo padarytos papildomos išlaidos. Vadoaudamiesi TSKP CK sausio Plenumo nutarimu, šiemet nutarėme sudaryti pašarų gausumą savo gamybos sąskaita. Kaip svarbiausią rezervą panaudosime kukurūzus. Sumažinus mažai derlingų mūsų sąlygomis miežių, avių, vasarinių kviečių ir eilės kitų kultūrų plotus, padidinome kukurūzų pasėlius ligi 160 ha. Šios kultūros pasėliai įgalins paruošti kiekvienai karvei po 10-11

tonų siloso. Atskirai bus užkonservuotos kukurūzų burbuolės pieninėje-vaškinėje brandoje skaičiuojant po 35 cent burbuolė vienai motininei kiaulei.

Siekdami išsaugoti šiuos puikius sultingus pašarus visam tvartiniam laikotarpiui, mes iš anksto ruošiamės gerus silosavimo įrenginius. Jų statybai daugiausia panaudojame akmenis, molį, žvyrą ir kitas vietines medžiagas. Pirmą cementu išklota 100 tonų talpos tranšėja jau gata. Taip pat paruošta keltas duobė. Jose dabar užraugiame žaliąją masę iš žolių, šienaujamų paežerėse ir pagrioviuose.

Gera materialinė bazė ir pakankamas kiekis pašarų gerai atsilies į spartų bandos produktyvumo didėjimą. Nuo 1954 metų spalio 1 dienos ligi 1955 metų liepos 1 dienos pieno primelžimas kolūkyje vidutiniškai padidėjo, palyginus su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu, daugiau kaip 200 litrų iš

PRANEŠIMAS

apie kukurūzų pasėlių priežiūrą, pūdymų arimą, šienavimą ir silosavimą rajono kolūkiuose 1955 m. liepos 5 d.

Eil. Nr.	Kolūkių pavadinimas	Plano įvykdymas proc.			
		Kukurūzų tarpelių įdirbimas 1-ą kartą	Pūdymų arimas	Šienavimas	Silosavimas
1.	„Lenino atminties“	47,0	49,1	—	—
2.	„Naujo gyvenimo“	20,8	70,6	—	—
3.	Ždanovo vardo	14,0	26,1	—	—
4.	„30 m. komjaunim.“	8,3	62,5	2,8	8,0
5.	Mičurino vardo	5,5	24,2	—	—
6.	„Pažangos“	4,9	25,0	—	—
7.	Stalino vardo	1,9	1,8	—	—
8.	„Garbingo darbo“	—	69,4	3,0	—
9.	„Bolševiko“	—	47,7	—	—
10.	„Pirmūno“	—	33,9	—	—
11.	Čapajevų vardo	—	31,3	1,1	—
12.	M. Melnikaitės v.	—	29,1	3,0	—
13.	J. Žemaitės vardo	—	25,7	3,4	3,9
14.	Kalinino vardo	—	25,5	—	—
15.	„Raudonojo Spalio“	—	21,0	—	—
16.	P. Cvirkos vardo	—	18,0	—	—
17.	„Tarybų Lietuvos“	—	2,7	—	—

MTS direkcija

Žinios

Apie pieno primelžimą iš kiekvienos šeriamos karvės rajono kolūkiuose nuo 1954 m. spalio mėn. 1 d. iki 1955 m. liepos 1 d.

Eil. Nr.	Kolūkių pavadinimas	Vidutinis primelžimas iš kiekvienos karvės kilogramais	
		1955 metų liepos 1 d.	per birželio mėn.
1.	„Lenino atminties“	1246	325
2.	„Garbingo darbo“	747	195
3.	Stalino vardo	574	159
4.	„Pažangos“	555	125
5.	M. Melnikaitės vardo	494	168
6.	Ždanovo vardo	448	137
7.	P. Cvirkos vardo	413	117
8.	„Raudonojo Spalio“	404	136
9.	Kalinino vardo	391	138
10.	„Naujo gyvenimo“	374	131
11.	„Bolševiko“	357	111
12.	Čapajevų vardo	342	123
13.	Mičurino vardo	320	103
14.	„Tarybų Lietuvos“	312	113
15.	J. Žemaitės vardo	293	98
16.	„Pirmūno“	255	65
17.	„30 metų komjaunimui“	203	43

Tiriamos tarmės

Į Zarasų rajoną prieš keletą dienų atvyko LTSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto suorga-

nizuota dialektologinė ekspedicija, kurios tikslas—iširti vietines tarmes.

A. Sabaliauskas
K. Morkūnas

kiekvienos karvės. Priešakinės artelės melžėjos Sofija Seleckaja, Marija Paškevič, Leokadija Žodžik ir daug kitų jau primelžė daugiau kaip po 2000 litrų pieno iš karvės ir sėkmingai lenktyniauja už tai, kad primelžtų per metus po 3300 litrų.

Pieno primelžimo padidėjimas yra gerai organizuoto gyvulių laikymo pavasario-vasaros laikotarpiu rezultatas. Visi gyvuliai laikomi dabar stovyklose ir šeriami papildomai žaliąja mase (pradžioje duodavome žieminius rugius, dabar—dobilus, o vėliau—kukurūzus).

Didelės viltis dedame į kiaulininkystę. Praėjusiais metais ši šaka buvo pas mus, galima sakyti, apleista. Atėjus į fermą naujai vedėjai—komjaunuolei Vijai Tyrelis, kiaulių ferma pasidarė mūsų artelėje „auksinė taupyklė“ (taip mūsų kolūkiečiai vadiną šią fermą). Daugiau nebeparduodame paršelių, kaip tai darydavome anksčiau, o patys auginame juos. Fermoje priskaitoma daugiau kaip 400 kiaulių. Didesnė jų dalis pastatyta atpenėjimui. Šiomis dienomis baigėme penėti ir

pristatėme Daugpilio mėsos kombinatui eilinę penjuklių partiją—34 kiaules, daugiausia bekonų. Vien per pusmetį iš kiaulių gauta 160 tūkstančių rublių pajamų, o per metus kiaulininkystė duos 350 tūkstančių rublių pajamų.

Mūsų artelės gyvulininkystė—pakilime. Jau šiais metais numatome gauti kiekvienam 100 ha naudmenų 360 cent pieno, o 1954 metais gavome 170 cent. Kiaulienos išėiga padidės nuo 5,5 cent praėjusiais metais ligi 25 cent. Bendros artelės pajamos sudarys šiemet, net kukliausiais apskaičiavimais, ne mažiau dviejų su puse milijono rublių.

Tačiau ir šie skaičiai toli gražu nėra mūsų kolūkiui riba. Turime visus galimus TSKP CK sausio Plenumo numatytą visuomeninio ūkio išvystymo lygį 1960 metams įvykdyti mūsų artelėje per artimiausius du metus. Svarbiausiu rezervu sprendžiant šį uždavinį mūsų artelės nariai teisėtai laiko gyvulininkystę.

E. Karaliun
Latvijos TSR Grivos rajono kolūkio „Zaria“ pirmininko pavaduotojas

Argi taip reikia kovoti už karvių produktyvumo pakėlimą?

„Pirmūno“ kolūkyje šiuo metu iš kiekvienos šeramos karvės į dieną primelžiama tik po 3–4 kilogramus pieno.

—Į ganyklą karves išleidome labai silpnas,—ramia širdimi aiškina šį nerimą keliantį faktą kolūkio valdybos pirmininko pavaduotojas A. Misiūnas ir fermos vedėja Z. Tijūnelytė. —Sunku joms greit atsigausti.

Dabar, pačiu piningiausių ūkiniu metų laikotarpiu, gauti iš karvės tik po 3–4 kg pieno! Juk tai užmušantis skaičius, kuris turėtų priversti kolūkio vadovus rimtai susimąstyti ir imtis ryžtingų priemonių padėčiai ištaisyti. Kolūkis gi gamybiniame plane numato šiais metais gauti iš kiekvienos šeramos karvės vidutiniškai po 1100 kg pieno, o per 9 mėnesius primelžta vos po 255 kg. Leistina paklausti: kada galvoja kolūkio vadovai įvykdyti planą, jei šiuo metu tokie menki primelžimo rodikliai?

Pasirodo, kad kolūkio vadovai ir nededa pastangų padėčiai fermoje ištaisyti. Juos, atrodo, šie gėdingi rodikliai pilnai patenkina. Aple tai leiskime kalbėti faktams.

Kolūkio ganyklos yra nemažos, bet jos išnaudojamos neracionaliai, nėra suskirstytos į užuogas. Galvijai ganomi ten, kur pakliuvo. Nors neseniai karvės, pergintos į antrą lauką, bet kur bus ganomos po to—nenumatyta.

Nepasirūpino kolūkio vadovai ganyklų pagerinimu, jų kultūrinimu. Todėl ganyklose maža žolės, karvės negali sotiškai priėsti. Bet papildomas gyvulių šėrimas žaliuoju pašaru kolūkyje iki šiol neorganizuojamas, apie tai tik daug kalbama. O juk jeigu karvėms būtų duotas papildomas šėrimas, jos greit atsigauntų ir žymiai padidėtų pieno primelžimas.

Daug kaltas dėl žemo karvių piningumo ir MTS agronomas kolūkiui J. Mičiūnas. Dėl netinkamai organizuoto kergimo daug karvių liko bergždžių. Iš šiuo metu turimų 40 melžiamų karvių didesnę dalį praėjusiais metais liko bergždžios. Fermoje yra nemažai telyčių, kurios turi po 3–4 metus. Argi iš jų kolūkis gali turėti naudą?

O juk žemės ūkio specialisto pirmąjį pareigą rūpintis gyvulininkystėje, padėti teisingai organizuoti gyvulių kergimą, laikymą, šėrimą.

Daug pretenzijų melžėjos ir kolūkio kerdžius L. Bakutis reiškia artelės vadovams. Rūpinasi šie fermos darbuotojai karvėmis, bet kolūkio vadovai jų poreikiams lieka kurti, paramos nesuteikia. Dar daugiau, kada kolūkio pirmininko pavaduotojas A. Misiūnas atvyksta į fermą, jo, kaip taisyklė, visą paramą ir patarimus darbuotojams sudaro barniai, keiksmazodžiai. Fermos vedėja Z. Tijūnelytė atvyksta į fermą tik esant neatidėliotinam reikalui: nuvežti į pieninę pieną ir pan. O kontroliuoti, kaip vyksta melžimas, kiek pieno primelžiama, ji retai teprisirengia. Tik retai melžiant karves dalyvauja fermos vedėja, ir beveik niekad—kolūkio vadovai, agronomas J. Mičiūnas. Pienas iš melžėjų priimamas tik kartą į dieną—rytais.

Barti fermų darbuotojus kolūkio vadovai mėgsta, o pasirūpinti jais—nelabai. Jau trečius metus kerdžius L. Bakutis laukia jam žadėto lėšų, bet veltui. Ne visos melžėjos aprūpintos chalatais, fermoje pieno koštavo ir tai nėra. Toks rūpinimasis fermų darbuotojais, aišku, neprideda prie jų materialinio suinteresuotumo kėlimo. Be to, joks politinis darbas su gyvulininkystės darbuotojais nevedamas, jie neapmokomi.

TSKP Centro Komiteto sausio Plenumas iškėlė kolūkiams uždavinį artimiausiais metais žymiai padidinti pieno ir kitų gyvulininkystės produktų gamybą. Argi taip rūpinantis gyvulininkystę, kaip tai daroma „Pirmūno“ kolūkyje, galima įvykdyti tuos uždavinius? Ar ne laikas būtų kolūkio vadovams tai suprasti ir rimtai imtis darbo užtikrinant smarkų gyvulininkystės produktų gamybos padidinimą?

A. Surikovas
V. Vainius

ŠIENAPIŪTĖJE

„Tarybų Lietuvos“ kolūkio lankose

Plačiose „Tarybų Lietuvos“ kolūkio II ir III laukininkystės brigadų lankose iš pat ankstyvo ryto girdisi pustomų dalgų skambesys. Šių brigadų nariai pirmieji kolūkyje pradėjo šienapiūtę. Per dvi pirmąsias dienas brigadose buvo nupiauta 5 ha dievų. Kaip geri plovėjai pasižymi II laukininkystės brigados kolūkiečiai A. Šileikis, III laukininkystės brigados— I. Štuka, M. Šileikis.

Pievų šienavimas prademas ir kitose kolūkio brigadose.

L. Ovčnikovas

Po dvi normas per dieną

P. Cvirkos vardo kolūkio I laukininkystės brigadoje pradėta piauoti dobilai. Čia dirba darbščiausieji brigados nariai— I. Vadišius, I. Štupkovas, Sokolovas ir Navickas. Jau pirmąją darbo dieną keturi plovėjai nupiovė daugiau kaip 3 ha plotą. Kiekvienas iš jų nupiovė po 0,8 ha, įvykdydami po dvi išdirbio normas.

K. Kubilius

Šienapiūtė vyksta masiškai

J. Žemaitės vardo žemės ūkio artelėje plačiai išsivystė šienapiūtės darbai. Šienapiūtėje pirmąją IV laukininkystės brigados kolūkiečiai, vadovaujami brigadininko K. Lašo. Jie jau nušienavo 10 ha plotą. Pirmieji šieno vežimai— iš 2,5 ha ploto—čia jau suvežti į klojimus.

Sąžiningai dirba ir I laukininkystės brigados nariai. Brigados šienpioviai nupiovė 6 ha pievų.

Per pirmąsias keturias šienapiūtės dienas kolūkyje nušienauta 26 hektarai.

O. Gudalienė
kolūkio buhalteris

Ko laukia Špakauskas?

Jau prasidėjo šienapiūtė, o „Raudonojo Spalio“ kolūkio I laukininkystės brigadoje dar nepradėtas inventorius remontas. Dalgiai, vežimai, pakinktai ir kitas žemės ūkio inventorius išmėtytas po visą brigadą. Iš 19 turimų vežimų nė vieno nėra tinkamo darbui, klojimai stovi su kiaurais stogais.

— Nežinau, kaip galvoja praversti šienapiūtę mūsų brigadininkas, — kalba kolūkio kalvis Antanas Tvardauskas. — Kalvėje sėdžiu be darbo, o inventorius nepradėtas remontuoti.

Ko gi laukia Špakauskas? Ar jis jaučia atsakomybę už šienapiūtės įvykdymą?

G. Narutis

Kodėl taikstomasi su visuomeninio turto grobstytojais

Kalbos, kad „Bolševiko“ kolūkio vištų prižiūrėtoja V. Akuntjeva užsiiminėja kiaušinių grobstymu, pasiekė revizijos komisijos pirmininką K. Petroką.

— Patikrinsime. Iš tikrųjų kažkas neaišku: per pirmuosius tris mėnesius neužpajamuota nė vieno kiaušinio, o balandžio mėnesį — tik 272 kiaušiniai. O vištų juk 155.

Tris dienas iš eilės— gegužės 6, 7 ir 8 dienomis— komisija tikrino vištų dėslumą. Buvo nustatyta, kad iš 155 vištų kasdien vidutiniškai 42 padeda kiaušinius. Patikrinimo aktas buvo pateiktas kolūkio valdybai apsvaistyti. Reikėjo laukti, kad valdyba imsis priemonių išaiškintam visuomeninio turto grobstytojui pažaboti. Deja, valdybos posėdyje, pirmininko Rožkovo ir pavaduotojo Strelcovo pasiūlymu, šis klausimas „dėl nepakankamo kaltės įrodymo“ buvo atidėtas.

Tokio valdybos nuolaidumo paskatinta, Akuntjeva ir toliau grobstė kiaušinius. Gegužės mėnesį užpajamuota vėl vos 274 kiaušiniai.

Naujas kolūkio revizijos komisijos pirmininkas S. Bogasiejevas ryžosi dar kartą įrodyti kolūkio vadovams, kad Akuntjeva tikrai grobsto visuomeninį turtą. Birželio 14, 15 ir 18 dienomis komisija vėl tikrino paukščių fermą. Tomis dienomis fermoje vidutiniškai buvo gauta kasdien po 33 kiaušinius. Vėl komisijos buvo sustatytas atitinkamas aktas. Bet ir šį revizijos komisijos pateiktą aktą kolūkio valdyba, Rožkovo ir Strelcovo pasiūlymu, atmetė, kaip nepilnai pagrįstą. Kyla klausimas, kokių gi

įrodymų dar reikalinga kolūkio vadovams?

Tai, kad „Bolševiko“ kolūkio vadovai nesiima priemonių visuomeninio turto grobstytojams sudrausti, nekovoja prieš žemės ūkio artelės įstatų pažeidimus vaizdžiai parodo ir toks faktas.

Emilijai Bogušienei praėjusiais metais buvo pavesta prižiūrėti 100 visuomeninių ančių. Per laikotarpį nuo šių ūkiniu metų pradžios iki birželio 1 d. šioms antims buvo supenėta 405 kg miltų, daugiau kaip 1,5 tonos grūdų atliekų, 2,5 tonos bulvių, 350 kg avižų, 100 kg turnepso, 50 kg koncentratų ir kitų pašarų. O kokią gi naudą gavo kolūkis iš ančių? Pasirodo, kad negauta iš ančių nė vieno kiaušinio, kad šie paukščiai visiškai suliesėję. O gavosi taip todėl, kad pašarai tekdavo ne paukščiams, o būdavo Bogušienės pasisavinami. Valdyba niekad netikrino, kaip laikomos antys, kaip jos lesinamos. Valdybos potvarkiais pašarams buvo išrašomi po pirmo buvusio fermos vedėjo Bogušio pareikalavimo. Kontrolės, kaip naudojami šie pašarai, nebuvo jokios. Nors šiuo metu antys iš E. Bogušienės palmtos ir perduotos A. Stunžėnienės priežiūron, bet kolūkio vadovai visuomeninio turto grobstytojus paliko nenubaustus.

Panašių faktų kolūkyje yra ir daugiau. Visuomeninio turto grobstytojai artelės sąskaita palnyjasi, o kolūkio vadovai, dideliam sąžiningų kolūkiečių pasipiktinimui, su grobstytojais taikstosi. O tai daro didelę žalą kolūkiui.

V. Šakalys

Iš atostogų išpūdžių

Grupė mūsų jūrininkų, neseniai pabuvojęs atostogose, susirinko pasidalyti atostogų išpūdžiais.

Turtingi išpūdžiai! Bestiklausydamas kiekvieno draugo pasakojimo, matai mūsų šalies augimą ir stiprėjimą, gražius mūsų tarybinių žmonių taikaus kūrybinio darbo vaisius. Vienas pasakoja apie naujas gatves, naujas įmones, naujus gražius gyvenamuosius namus savo gimtajame mieste, kitas pasakoja, kaip per pora metų neatpažįstama pasikeitė gimtasis kolūkis. Kiekvieno pasakojime jautėsi pasididžiavimas savo žemiečiais, taip šauniai dirbančiais, karšta meilė jiems, gimtinei, visai mūsų didžiajai Tėvynei.

Aš irgi pasidalinau su draugais atostogų išpūdžiais. Labai labai pasikeitė mano gimtasis Kalinino vardo kolūkis nuo to laiko, kai aš išvykau iš namų. Daug naujų visuomeninių pastatų, tvartuose daug daugiau gyvulių.

Ir vis dėlto aš norėčiau padaryti keletą kritinių pastabų, ypač kas liečia kultūrinį kolūkio gyvenimą, kas man, kaip žmogui, seniai nebuvusiam namuose, krito į akis.

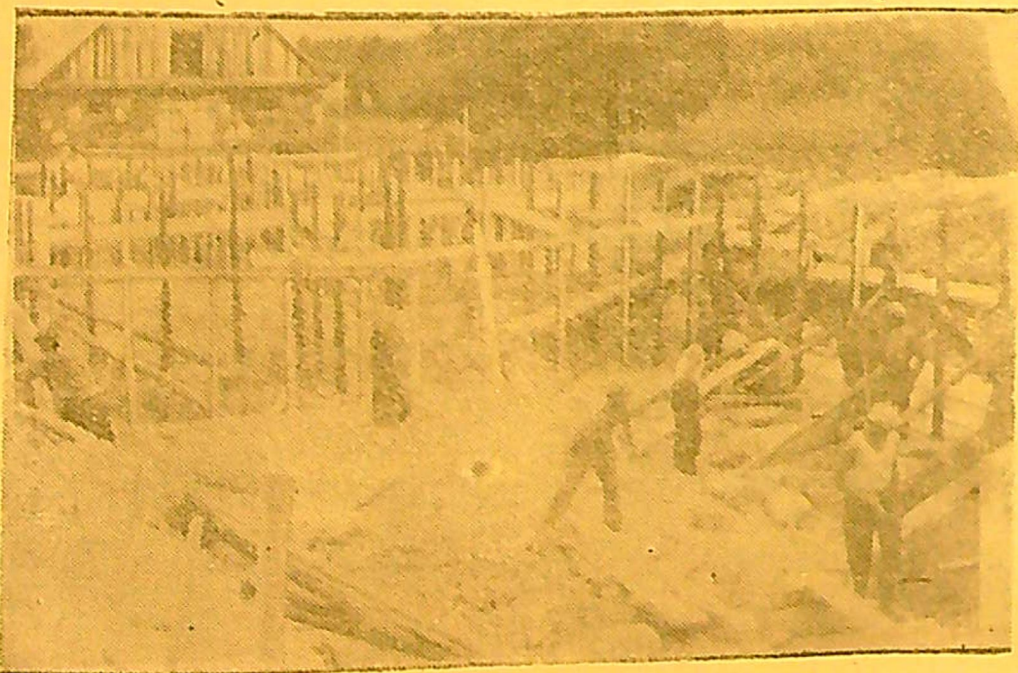
Atėjo sekmadienis. Gretimame kaime jaunimo pasi-

linksminimas. Jaunimas, linksmi dainuodamas, traukia būriais į ten. Aš pastebėjau, kad nemaža dalis vyrų buvo stipriai įgėrę, o kolūkio įskaitininkui Šatroviui kojos visai atsiskakė tarnauti. Tokie dalykai ne pirmą kartą. Kaip tie žmonės sekančią dieną po tokio „pasilinksminimo“ gali dirbti? Ir štai dėl tokių žmonių nukenčia viso kolūkio bendras reikalas, dorų kolūkiečių sąžiningas darbas sumenkėja.

Pirmoje eilėje dėl to tenka kaltinti kultūros švietimo įstaigas ir komjaunimo organizaciją, kad nesugeba surasti jaunimui laiko praleidimui įdomių užsiėmimų. Visiškai nėra kolūkyje sporto kolektyvo, negausus saviuoklininkų ratelis. Dėl to jaunimas, neturėdamas ką veikti, ir palinksta prie butelio degtinės. Dėl to sumenkėja jų darbingumas, o neretai ir atsakomybės jausmas už savo pareigas.

Man rodos, kad Kalinino vardo kolūkio komjaunimo organizacija, kultūros švietimo įstaigos turėtų atkreipti didesnę dėmesį kultūriniam masiniam darbui jaunimo tarpe, sudaryti jam sąlygas sveikam ir kultūringam poilsiui.

Jūrininkas
N. Šatrovas

P. Cvirkos vardo kolūkyje Zarasų remonto-statybos kontora stato 500 tonų talpos silosą tranšėją.

Nuotraukoje: bendras statybos vaizdas.

M. Deičo nuotr.

Pasikalbėjimai gamtos mokslų temomis

Visatos sandaras

Pirmykštės ir religinės pažiūros į pasaulį

Gilioje senovėje, kai mokslas buvo dar tik pačioje užuomazgoje, žmonės labai naiviai suprato pasaulį. Jie nežinojo nei judėjimo dėsnų, nei fizinės dangaus kūnų prigimties, nei savaizdavo, kas tai yra Saulė, planetos ir žvaigždės, kas tai yra kometas ir meteorai. Jie nežinojo, kas tai yra dangaus mėlynė ir dangumi plaukiantieji keisčiausių formų debesys.

Mūsų tolimi protėviai neturėjo supratimo apie tai, kas tai yra Žemė, kokia jos forma ir apimtis. Jie nesuprato, nuo ko priklauso metų laikų, dienos ir nakties pasikeitimas, ir šiuos dėsningus reiškinius jie aiškino įvairiausiais spėlojimais ir legendomis. Jiems nesuprantamos buvo audrų ir uraganų, pūgų ir lietaus priežastys. Baimę sukeldavo jiems perkūnija ir žaibas, paslaptina buvo vaivorykštė. Tolimos praeties žmonėms sunku, žinoma, buvo suprasti, nuo ko priklauso tokie rūstūs gamtos reiškiniai, kaip potvynis, žemės drebėjimas ir vulkanų išsiveržimai, kurie neretai sunaikindavo ištiesus rajonus.

Seniausiais laikais žmonės galvojo, kad pasaulį valdo nemažos piktos ir geros dvasios. Dvasias, „iššaukiančias“ lietu, saulės šilumą ir kitus žmogul naudingus gamtos reiškinius, jie laikė gerosiomis dvasiomis. Ir priešingai, potvynius, žemės drebėjimus ir kitus žmogul pavojingus gamtos reiškinius iššaukdavo, jų manymu, piktosios dvasios. Dvasios, kaip buvo manoma tuo laiku, valdo visus gamtos reiškinius ir žmonių likimą.

Žmonės kūrė įvairiausius spėlojimus apie tai, kas tai yra Žemė ir ant ko ji „laikosi“. Steptų rajonų gyventojai, pavyzdžiui, įsivaizdavo Žemę esant didžiulio paplotėlio formos, kuris laikosi ant keturių milžiniškų stulpų. Kažkur toli toli yra Žemės „kraštas“, prie kurio niekas ir niekada nebuvo priėjęs ir negalėjo prieti. Po Žemės, šių žmonių nuomone, viešpatuoja amžina tamsa, ten būna amžinoms kančioms pasmerkti nusidėjėliai.

Pietinių miškingų rajonų gyventojai manė, pavyzdžiui, kad Žemė atsiremia į keturius didžiulius dramblius, kurie stovi ant milžiniško vėžlio, plaukiojančio Didžiajame vandenyne. Pajūrio tautos manė, kad Žemė remiasi į keturius banginius-milžinus, kurie dieną ir naktį plaukioja bekrantijs vandenyne.

Žinoma, šių legendų kūrėjai neaiškino, ant ko gi

laikosi pats vandenynas, kuriame amžinai plaukioja didžiulis vėžlys ir banginiai-milžiniai, arba ant ko laikosi stulpai, ant kurių neva stovinti Žemė.

Dabar gerai žinoma, kad jūros ir vandenynai dengia didelę dalį Žemės paviršiaus, kad vėžlys ir kiti gyviai ne amžini: kiekvienam jų anksčiau ar vėliau tenka mirti. Bet senais laikais šiuos legendarinius dramblius, banginius ir vėžlius laikė „šventais“ ir „amžiniais“.

Vėliau susiformavo religinis pasaulio sutvėrimo „iš nieko“ supratimas. Čia, suprantama, pasireiškė religijos siekimas parodyti visagalį dievą, parodyti jo neribotas galimybes viską daryti „iš nieko“. Šiame religiniame supratime nėra sveikos nuovokos ir šis supratimas jau nieko negali patenkinti.

Mokslo apie visatą atsiradimas ir vystymasis

Klausimas apie tai, koks visatos sandaras ir kokią vietą joje užima Žemė, visuomet domino žmoniją. Žvaigždžių padėties danguje stebėjimas turi ne tik mokslinę, bet ir didelę praktinę reikšmę.

Jau prieš daugelį tūkstančių metų žmonės, kad susiorientuotų nepažįstamoje vietovėje, naudojami savo skurdžiomis žiniomis apie žvaigždžių padėties jie sužinodavo metų laikų pasikeitimą, kas labai svarbu buvo gyvulininkystės ir žemdirbystės vystymui. Jau senovės klajokliai mokėjo vedžioti savo bandas ir karavanus „pagal žvaigždes“. Apie Šiaurės žvaigždės buvimą žinojo patys seniausieji mūsų protėviai.

Su bendru kultūros augimu ir ypatingai prekybos su užjūrio šalimis vystymuisi reikėjo tikslesnių žinių apie žvaigždžių danguje išdėstymą, teisingo supratimo apie visatos sandarą, tikslaus metų laikų apskaičiavimo ir mokslinių metodų geografinėi ilgumai ir platumai nustatyti.

Taip iš praktinių visuomenės poreikių gimė ir vystėsi mokslas apie žvaigždes ir žvaigždžių sistemas, mokslas apie dangaus kūnus ir apie įvairius dangaus reiškinius. Taip atsirado astronomija — mokslas apie visatą.

Beveik dviejų tūkstantmečių bėgyje buvo plačiai paplitusi Ptolomėjaus pasaulio sistema. Pagal šią sistemą Žemė nejudėdama stovi pasaulio centre, o Saulė ir planetos per amžius nesikeičiant juda savo orbitomis aplink Žemę. Pagal šį mokymą visas pasaulis neva apibrėžtas erdvėje daugybės nejudančių žvaigždžių.

Nežiūrint to, kad šis mokymas buvo visiškai nepagrįstas ir išgalvotas, bažnyčia jį visokeriopai rėmė. Krikščioniškieji dievo garbintojai „patobulino“ Ptolomėjaus sistemą, paskelbdami, kad už žvaigždžių neva yra rojus, šventųjų gyvenamoji vieta.

Toliau augant gamybinėms jėgoms ir mokslui, atsirado naujas mokslas apie visatos sandarą, kuris sugriovė antimokslinį ypatingos Žemės padėties, kaip pasaulio centro, supratimą. Šis mokslas priskyrė Žemę prie planetų, besisukančių aplink Saulę. Dienos ir nakties pasikeitimas, sutinkamai su šiuo mokslu, paaiškinamas Žemės sukimusi apie savo ašį. Ši įžymų atradimą padarė didysis lenkų astronomas Nikolajus Kopernikas XVI amžiaus pirmojoje pusėje.

Savo mokslą apie visatos sandarą Kopernikas išdėstė knygoje „Apie dangiškų sferų sukimąsi“. Pradžioje bažnytiniškai negalėjo įvertinti šios knygos reikšmės ir buvo jai abejingi. Bet po to, kai jie suprato, kad Koperniko mokslas griaua religinės pasaulėžiūros pamatus, jie įniršo ir pasipiktino. Katalikų kunigai sudegino Koperniko knygą ant laužo, įtraukė ją į uždraustų sąrašą ir prakeikė. Jie paskelbė Koperniko mokslą eretišku ir priešingu „šventajam“ raštui ir žiauriai persekiojo visus, kas platinę Koperniko mokslą apie Žemės judėjimą ir sukimąsi.

Tačiau, nežiūrint persekiojimų, naujos pasaulėžiūros šalininkų skaičius greitai didėjo. Ši pasaulėžiūra turėjo pasekėjų ir ją karštai rėmė tokie priešakiniai savo laiko mąstytojai, kaip Džordanas Bruno ir Galileo Galilėjus. Pirmąjį iš šių mąstytojų katalikų bažnyčios kunigai gyvą sudegino ant laužo kaip eretiką, o antrajam buvo surengtas žeminantis inkvizicijos teismas.

Tuo jie dar kartą pademonstravo savo nesutaiknumą ir priešiškimą mokslui, parodė, kad mokslo ir religijos negalima suderinti. Religinių kultų atstovai visuomet buvo prieš mokslą ir jo priešakinis atstovas. Bet, nežiūrint to, astronomija nuo Koperniko laikų padarė daug naujų atradimų, praturtėjo tobulesniais prietaisais, teleskopais ir moksliniais tyrinėjimo metodais.

Dabar jau nieko nepatenkins mokslas apie tai, kad Žemė — tai nepajudinamas pasaulio centras, o mūsų matomas mėlynas dangus, kuriame naktimis „užsidega“ žvaigždės, neva yra visatos riba.

G. Aristovas

(Tęsinys sekančiame numeryje)

Žinios iš užsienio

Poznanėje atidaryta 24-oji Tarptautinė mugė

Liepos 3 d. Poznanėje atidaryta 24-oji Tarptautinė mugė, kurioje dalyvauja 25 šalys, jų tarpe Tarybų Sąjunga.

Tarybų Sąjungos paviljone, kuris yra pačioje centrinėje teritorijos dalyje, lankytojų dėmesį patraukia naujausia tiksliosios mašinų gamybos produkcija, optika, staklės, automatai ir pusautomatai, kalnakasybos įrenginiai, nau-

jos audimo staklės, gausus žemės ūkio mašinų asortimentas.

Poznanės mugė labai susidomėjo platūs kapitalistinių šalių komerciniai sluoksniai. Jeigu buvusioje 1950 metų mugėje buvo atstovaujamos 10 šalių 65 firmos, tai dabar — 16 kapitalistinių šalių 250 firmų.

(TASS—ELTA).

Naftos pramonės išvystymas Kinijoje

Auga Kinijos naftos pramonė. Palyginus su 1949 metais, 1953 metais naftos gamimas padidėjo daugiau kaip 5 kartus, o 1954 metais — 7,5 karto.

Daug dėmesio skiriama

kadru naftos pramonei paruošimui. Atidaryti šeši naftos technikumai. 1953 metais įsteigtame Pekine naftos institute dabar priskaitoma 1600 studentų.

(TASS—ELTA).

KŪNO KULTŪROS PARADAS PRAHOJE

Liepos 3 d. Prahoje, pažymint 1-ąją visos valstybės spartakiadą, rengiamą dešimtųjų metų progą nuo tos dienos, kai Tarybinė Armija išvadavo Čekoslovakiją iš fašistinių okupantų, įvyko kū-

no kultūros paradas.

Daugiau kaip 3,5 valandos truko kūno kultūros paradas. Jame dalyvavo 150 tūkstančių sportininkų.

(TASS—ELTA).

STREIKAI KAPITALISTINĖSE ŠALYSE

J A V

Prasidėjo metalo rūdos pramonės darbininkų ir lydytojų profsąjungos narių streikas. Ši profsąjunga vienija spalvotosios metalurgijos įmonių ir spalvotųjų metalų rūdų darbininkus. Šis streikas yra stambiausias šioje pramonės šakoje nuo 1951 metų. Jis apėmė 16 JAV valstijų įmones, kuriose dirba apie 60 tūkstančių tos profsąjungos narių. Agentūra nurodo, kad streikas faktiškai nutrauks spalvotųjų metalų gavybą ir lydymą Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Vašingtone — JAV sostinėje tebestreikuoja miesto transporto darbininkai ir tarnautojai. Streikuojantieji reikalauja padidinti darbo užmokestį. Visas miesto transportas paraližuotas.

Prancūzija

Ryšium su Prancūzijos vyriausybės atsisakymu pilnai patenkinti valstybinių tarnautojų reikalavimus padidinti darbo užmokestį įvyko švietimo, buvusių frontininkų reikalams, užsienio ministerijų, nacionalinio mokslo-tyrimo centro, pašto-telegrafo skyrių ir kitų įstaigų tarnau-

tojų mitingai ir trumpalaikiai streikai.

Omekure (Merto ir Mozeelio departamentas) kelias dienas streikuoja 3,5 tūkstančio Sidelero concerno plieno gamyklos darbininkų, reikalaujančių padidinti darbo atlyginimą.

Lotynų Amerika

30 tūkstančių stambiausio Brazilijoje Santosos uosto darbininkų paskelbė streiką. Streikuojantieji reikalauja 30 proc. padidinti darbo atlyginimą. Nutraukti visi pakrovimo-iškrovimo darbai. Brazilijos Jūrų ministerija pasiuntė iš Rio-De-Žaneiro į Santosą karo jūrininkus laivams pakrauti.

Plečiasi streikų judėjimas Čilėje. Streikuoja 60 tūkstančių valstybinių darbininkų ir tarnautojų, geležinkelininkų, pašto-telegrafo ryšių darbuotojų, autobusų ir kitų transporto rūšių darbuotojų. Keturiuose provincijose ir 7 departamentuose vyriausybė įvedė apgulos stovį.

Nuo birželio 29 dienos tęsiasi Ekvadoro 7 tūkstančių geležinkelininkų streikas. Prie jų prisijungė eilės įmonių darbininkai.

Redaktorius L. RUDASEVSKIS

MEDŽIOTOJŲ ŽINIAI

Zarasų Medžiotų draugija praneša, kad 1955 m. liepos mėn. 24 d. Zarasuose, šaudymo stende rengiamos šaudymo varžybos medžiokliniu šautuvu į stendines lėkšteles.

Šovniais ir lėkštelėmis Draugija aprūpins nemokamai.

Varžybų pradžia 10 valandą.

Kviečiame dalyvauti visus medžiotus.

Draugijos valdyba

Redakcija: Zarasai, Maksimo Gorkio g-vė Nr. 61. Telefono: 89, 79. Spausdino Zarasų rajoninė spaustuvė. Tiražas 900.